

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ІНВЕСТУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЗАСАДАХ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM FOR INVESTMENT IN INNOVATION IN THE FRAMEWORK OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP

У статті визначено незадовільний стан інвестування інноваційної діяльності як основи забезпечення сталого розвитку національної економіки. Вирішити дану проблему запропоновано на основі поширення державно-приватного партнерства в інноваційній сфері, що дозволить об'єднати державні та приватні ресурси задля фінансування інноваційної діяльності. Крім того, розроблено організаційно-економічний механізм інвестування інноваційної діяльності на засадах ДПП, що складається з внутрішнього блоку, який відображає інвестиційний процес на основі трьох стадій: передінвестиційної, інвестиційної та експлуатаційної, які забезпечують послідовне виконання шести етапів й досягнення поставлених цілей. Значна увага в механізмі відведена аналізу групи факторів впливу, до яких зараховано мотиваційне забезпечення, ресурсне забезпечення, нормативно-правове забезпечення, методологічне забезпечення, організаційне забезпечення та загальні принципи інвестування інноваційної діяльності на засадах ДПП.

Ключові слова: держава, державно-приватне партнерство, інвестування, інноваційна діяльність, національна економіка, організаційно-економічний механізм інвестування, приватний партнер.

В статье определено неудовлетворительное состояние инвестирования инноваци-

онной деятельности как основы обеспечения устойчивого развития национальной экономики. Решить данную проблему предложено на основе распространения государственно-частного партнерства в инновационной сфере, что позволит объединить государственные и частные ресурсы для финансирования инновационной деятельности. Кроме того, разработан организационно-экономический механизм инвестирования инновационной деятельности на основе ГЧП, состоящий из внутреннего блока, который отражает инвестиционный процесс на основе трех стадий: прединвестиционной, инвестиционной и эксплуатационной, которые обеспечивают последовательное выполнение шести этапов и достижения поставленных целей. Значительное внимание в механизме отведено анализу группы факторов влияния, к которым отнесены мотивационное обеспечение, ресурсное обеспечение, нормативно-правовое обеспечение, методологическое обеспечение, организационное обеспечение и общие принципы инвестирования инновационной деятельности на основе ГЧП.

Ключевые слова: государство, государственно-частное партнерство, инвестирование, инновационная деятельность, национальная экономика, организационно-экономический механизм инвестирования, частный партнер.

УДК 330.341.1

<https://doi.org/10.32843/bSES.51-37>

Точиліна Ю.Ю.

к.е.н., доцент, вчений секретар
Причорноморський науково-дослідний
інститут економіки та інновацій
Сакевич Л.С.
здобувач
Причорноморський науково-дослідний
інститут економіки та інновацій

Tochylyna Yuliya

Black Sea Research Institute
of Economy and Innovation
Sakevych Liudmyla
Black Sea Research Institute
of Economy and Innovation

The article identifies the unsatisfactory state of investment in innovation as a basis for sustainable development of the national economy. It is proposed to solve this problem on the basis of the spread of public-private partnership in the field of innovation, which will combine public and private resources to finance innovation. The organizational and economic mechanism of investment of innovative activity on the basis of PPP is developed, consisting of the internal block which reflects investment process on the basis of three stages: preinvestment, investment and operational which provide consecutive performance of six stages and achievement of the set purposes. The key stages of the internal block are the definition of an innovative idea or object of investment; selection of potential investors; delineation of tools for attracting and accumulating financial resources; determining the sequence of innovation processes, their priority and the amount of financial resources required for their implementation; realization of investment; elucidation of shares destined for accumulation, consumption and reinvestment. Considerable attention in the organizational and economic mechanism of investing in innovation on the basis of PPP is paid to the analysis of a group of influencing factors, which include motivational support, resource provision, regulatory support, methodological support, organizational support and general principles of investing innovation on PPP. The input data of the mechanism are the tasks and goals on which the efficiency of the investment process depends. Accordingly, the results are related to the implementation of the PPP project in innovation and affect the development of the national economy, the environment, as well as create opportunities for the transition to an innovative path of development of society as a whole. The content of the organizational and economic mechanism of investing in innovative activities on the basis of PPP is specified on the basis of the disclosure of its main functions: reproductive; distribution; control. Thus, the use of the proposed mechanism will accelerate the country's innovation growth and build a management system for innovative development.

Key words: state, public-private partnership, investment, innovation, national economy, organizational and economic mechanism of investment, private partner.

Постановка проблеми. Інвестування інноваційної діяльності виступає однією з базових проблем національної економіки. Оскільки вона передбачає акумулювання та ефективний розподіл інвестиційних ресурсів й тим самим сприяє зростанню капіталізації економіки, виконує функції фінансового посередника з трансформації наявних збережень приватного сектору в інвестиції, намагається збільшити ефективність алокації інвестиційних ресурсів та збільшити потужність й ємність вітчизняного фінансового ринку. Саме тому актуальним питан-

ням для сьогодення стає пошук дієвих інструментів інвестування інноваційної діяльності, серед яких чільне місце мають займати спільні партнерства між державою та приватним сектором.

Проте, з другого боку, аналіз світового досвіду свідчить, що інститут ДПП може мати успіхи лише при відповідному рівні інвестиційної активності в країні. Адже реалізація інноваційних проектів ДПП потребує довгострокових інвестицій, тому назрілим є завдання пошуку ефективного організаційно-економічного механізму залучення фінансових ресур-

сів на довгострокову перспективу та розвиток нових форм інвестування інноваційної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності, внаслідок її значущості, завжди привертала увагу багатьох дослідників. Зокрема, варто виділити таких як О. Амоша, С. Ілляшенко, О. Кузьмін, А. Кузнєцова, З. Литвин, І. Манаєнко, П. Микитюк, А. Пересада, О. Яценко. Аналізу особливостей ДПП в інноваційній сфері, його ознак, форм, моделей тощо присвячено праці багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців: В.Г. Варнавського, Т.Є. Воронкова, С.М. Даниленко, І.В. Запатріної, Е.Х. Кляйна, І.А. Косач, І.С. Нейкова, Е. Саваса, Н.В. Філіппова, М.А. Федченко, Ю.А. Халимовського, Г. Ходжа та інших. Проте, актуальним питанням для сьогодення залишається побудова організаційно-економічного механізму інвестування інноваційної діяльності та засадах ДПП, що дозволить об'єднати фінансові можливості усіх зацікавлених суб'єктів у розвитку інноваційної сфери та зростанні національної економіки.

Постановка завдання. Метою дослідження є аргументація та побудова організаційно-економічного механізму інвестування інноваційної діяльності на засадах ДПП, а також розкриття його основних етапів та складових як інструменту збільшення фінансування інноваційної сфери.

Виклад основного матеріалу. Розвиток інноваційної діяльності є неможливим без належного рівня фінансового забезпечення, яке використовується для вирішення низки питань пов'язаних з технічним переозброєнням та модернізацією, підготовкою та освоєнням нової продукції, необхідністю проведення НДДКР, придбанням обладнання та інших товарно-матеріальних цінностей, погашення кредитних зобов'язань та виплати відповідних відсотків тощо.

Проблема залучення інвестицій для України є надзвичайно назрілою. За експертними даними загальна потреба у фінансових ресурсах, необхідних для структурної перебудови національної економіки становить від 140 до 200 млрд. дол. США, серед яких обсяг іноземних інвестицій має знаходитися в межах 40–60 млрд. дол. США. Для досягнення рівня розвитку високорозвинутих країн, зокрема США, потрібно залучити 4 трлн. дол. США [7, с. 195]. З огляду на сучасний стан інвестування, знаходження таких значних за розмірами інвестицій є надзвичайно складним завданням для українського уряду.

Інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності в Україні характеризується низкою негативних ознак, до яких, у першу чергу, варто віднести:

- низьку питому вагу участі держави у фінансуванні інноваційної діяльності;
- недостатній рівень розвитку малого інноваційного підприємництва;
- слабкий рівень розвитку венчурного та бізнес-ангельського фінансування, краудфандингу;

- неможливість інвестування довгострокової інноваційної діяльності за рахунок власних ресурсів підприємств;

- відсутність стимулів для інвестування інноваційної діяльності, внаслідок існування більш прибуткових форм розміщення тимчасово вільних фінансових ресурсів;

- фрагментарність державної підтримки інноваційних підприємств на ранніх стадіях;

- недостатній рівень розвитку приватного капіталу як базового джерела інвестування інноваційної сфери.

Таким чином, незважаючи на певні успіхи у створенні інноваційної інфраструктури, реформуванні освіти та науки, існуючий механізм та обсяги інвестицій в інноваційну діяльність характеризуються низьким рівнем ефективності. Одним з пріоритетних шляхів вирішення проблеми залучення інвестицій в інноваційну сферу може стати об'єднання фінансових ресурсів державного сектору та приватного сектору на умовах партнерства. Крім того, ще у Програмі розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні, затвердженій у 2011 році, було визначено, що одним зі шляхів зменшення навантаження на державний бюджет та місцеві бюджети й збільшення обсягу недержавних інвестицій є ДПП [4]. Отже, важливим питанням для сьогодення стає побудова дієвого механізму інвестування інноваційної діяльності на основі ДПП та визначення прозорих інструментів стимулювання залучення стратегічних партнерів у високотехнологічні галузі національної економіки, що має передбачати поєднання в єдине ціле суб'єктів та об'єктів управління, визначення особливостей їх взаємодії.

Під механізмом інвестування інноваційної діяльності на засадах ДПП розуміємо складну структуру, що поєднує організаційні та економічні відносини, інструменти та заходи, які спрямовані на знаходження матеріально-фінансових ресурсів з їх подальшим інвестуванням в інноваційні проекти, засновані на засадах ДПП, що дозволить досягти окреслених задач інноваційного розвитку. Залучення такого механізму дозволить пришвидшити інноваційне піднесення країни та побудувати систему управління інноваційним розвитком. Специфічними ознаками механізму інвестування інноваційної діяльності є узгодження економічної, виробничої, інвестиційної, кадрової, мотиваційної діяльності у напрямку забезпечення інноваційного процесу.

Для досягнення ефективності функціонування механізму необхідно, щоб він відповідав таким критеріям:

- оптимальне поєднання можливих форм інвестування;
- відповідність державних цілей науково-технічної та інноваційної політики її забезпеченню інвестиційними ресурсами;
- ефективність механізму, що передбачає стимулювання залучення ресурсів.

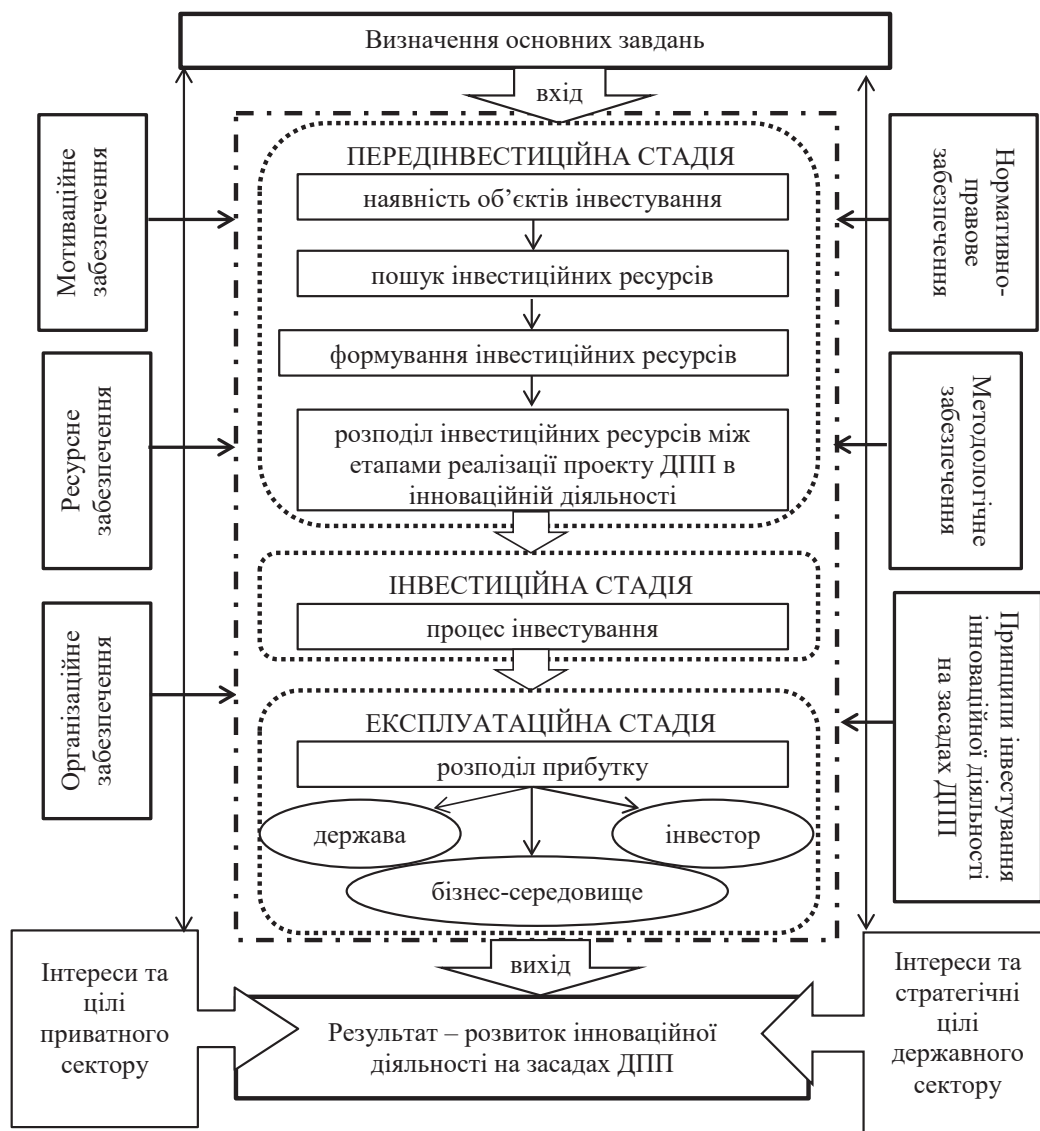

Рис. 1. Організаційно-економічний механізм інвестування інноваційної діяльності на засадах ДПП

Джерело: побудовано автором

На рис. 1. представлено організаційно-економічний механізм інвестування інноваційної діяльності на засадах ДПП, що містить такі компоненти:

– внутрішній блок, що відображає інвестиційний процес й складається з трьох основних стадій (передінвестиційна, інвестиційна та експлуатаційна), що забезпечують послідовне виконання шести етапів й досягнення поставлених цілей, які спрямовані на задоволення інтересів учасників ДПП (державний та приватний сектори) та інвесторів;

– групи факторів впливу, від яких залежить функціонування внутрішнього блоку, до основних з них зараховано: мотиваційне забезпечення, ресурсне забезпечення, нормативно-правове забезпечення, методологічне забезпечення, організаційне забезпечення та загальні принципи інвестування інноваційної діяльності на засадах ДПП.

Вхід – це визначені основні завдання та цілі, від яких залежить ефективність процесу інвестування. До основних таких задач варто віднести:

- 1) фінансове забезпечення виконання проектів ДПП;
- 2) створення умов для впровадження та комерціалізації результатів інноваційної діяльності;
- 3) збереження та активізацію розвитку інноваційного потенціалу;
- 4) належне фінансово-мотиваційне забезпечення кадрового потенціалу науково-інноваційної діяльності та припинення його міграції закордон.

На виході отримуємо результати, що пов'язані з реалізацією проекту ДПП в інноваційній діяльності й позначаються на розвитку національної економіки, оточуючого середовища, а також створюють можливості переходу до інноваційного шляху розвитку суспільства в цілому.

Основні етапи внутрішнього блоку пов'язані інформаційними та грошовими потоками й передбачають послідовне виконання таких кроків:

1) визначення наявності інноваційної ідеї (об'єкту інвестування), що, по-перше, реалізується на основі утворення ДПП, учасниками якого є приватні суб'єкти інноваційної діяльності та державний сектор, що зацікавлені в інноваційному розвитку та створюють необхідні умови для організації процесу інвестування, по-друге, втілення в життя такої інноваційної ідеї стає можливим лише за допомогою залучення додаткових фінансових ресурсів;

2) вибір потенційних інвесторів, що є власниками або мають у розпорядженні необхідні ресурси. Важливим питанням на даному етапі є з'ясування можливих обсягів інвестування та їх форм [1, с. 282]. В інвестуванні інноваційної діяльності на засадах ДПП можна виділити такі чотири групи інвесторів як державний партнер; приватний партнер; приватний інвестор (юридичні або фізичні особи); учасник фінансового ринку (банки, інституційні інвестори). Кожен з таких суб'єктів переслідує різні цілі. Так, держава прагне задовільнити державно-регіональні інтереси суспільства, виконання задач, які спрямовані на покращення економічно-соціальної інфраструктури, надання більш якісних послуг. Усі інші представники інвестиційного процесу намагаються забезпечити певний рівень дохідності вкладених фінансових ресурсів.

3) окреслення інструментів залучення та акумуляції фінансових ресурсів. Національним банком України визначено, що фінансовий інструмент – це «встановлення контрактних відносин, в результаті яких одночасно у одного суб'єкта господарювання створюються фінансові активи, у другого – фінансові зобов'язання або інструмент власного капіталу іншого суб'єкта господарювання» [6]. В залежності від групи інвесторів, які беруть участь в реалізації проектів ДПП в інноваційній сфері виділяємо такі фінансові інструменти інвестування, що характеризуються різним ступенем співвідношення дохідності та ризикованості:

– для держави – акції, бюджетні кредити, механізм відкладених податкових платежів (Tax Increment Financing);

– для приватних інвесторів – придбання акцій компанії, що реалізує інноваційний проект, надання довгострокових позик;

– для учасників фінансового ринку, які становлять найбільшу питому вагу у фінансуванні проектів ДПП – довгострокові кредити, придбання акцій, проектні облигації, цільові позики, мезонінне фінансування.

4) визначення послідовності інноваційних процесів, їх пріоритетності та обсягів грошових ресурсів, необхідних на їх виконання;

5) безпосередня реалізація схеми інвестування, визначення термінів, умов та обсягів інвестування;

6) з'ясування часток, що спрямовуються на накопичення, споживання та реінвестування.

Ефективне функціонування, запропонованого механізму інвестування інноваційної діяльності на засадах ДПП, досягається за рахунок системи факторів впливу. Мотиваційне забезпечення даного механізму передбачає виконання таких завдань:

1) організація взаємодії з зовнішнім політико-економічним та соціальним середовищем;

2) визначення, уточнення та деталізація усіх мотивів інноваційної діяльності в цілому та участі у ДПП основних партнерів;

3) аналіз економічних очікувань усіх суб'єктів процесу інвестування інноваційної діяльності.

Нормативно-правове забезпечення, що виступає сукупністю нормативно-правових актів, які регулюють взаємовідносини під час реалізації інноваційної діяльності на засадах ДПП та його фінансування приватними інвесторами. Правове регулювання інноваційних проектів в Україні здійснюється на основі цивільного, господарського, бюджетного законодавства та низки спеціальних правових актів, що регулюють залучення інвестицій та отримання дивідендів.

Ресурсне забезпечення механізму інвестування інноваційної діяльності на засадах ДПП визначається стійкими взаємозв'язками між складовими системи інвестування інноваційної діяльності та кількістю (обсягом) ресурсів, що здатні трансформуватися в інвестиції. Фінансове забезпечення реалізації інноваційних проектів ДПП здійснюється на основі використання прямих методів, що передбачають участь держави та приватних інвесторів в інвестуванні та опосередкованих – надання різних державних пільг, гарантій, підтримки реалізації проектів або створення спеціальних режимів.

Практична реалізація інвестування інноваційної діяльності на засадах ДПП стає можливою завдяки використанню різних форм, методів та джерел інвестування:

а) за видами власності (державні або приватні);

б) за відносинами власності (власні, залучені, позикові);

в) за рівнем власників (рівень держави, рівень державних суб'єктів та рівень приватних суб'єктів);

г) за методами інвестування (пряме, опосередковане, проектне, боргове, комбіноване);

д) за джерелами (прибуток, витрати майбутніх періодів, витрати майбутніх платежів, амортизаційні відрахування);

е) за формою інвестування (інвестиційне, акціонерне, проектне, банківське, позикове, лізинг, венчурне, краудфандинг, бізнес-ангельське, засоби інвестиційних фондів, облигаційне, змішане або гібридне).

Також до ресурсного забезпечення відносять інформаційні ресурси, які забезпечують співпрацю учасників механізму інвестування інноваційної діяльності на засадах ДПП, а також їх взаємодію з оточуючим середовищем. До таких ресурсів варто віднести:

1) інформування про реалізацію етапів проекту ДПП;

2) заходи щодо поширення інформації через ЗМІ про ДПП та відомостей про інвестиційно-інноваційну діяльність;

3) пропагування навиків, досвіду, нових знань у галузі управління ДПП;

4) участь у програмах перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрового забезпечення реалізації проектів ДПП;

5) сповіщення про особливості реалізації спеціальних комплексних програм, спрямованих на залучення інвесторів, що дозволяє забезпечити відкритість інформації про інноваційні проекти, механізми ДПП та подальші перспективи.

Організаційне забезпечення механізму інвестування інноваційної діяльності на засадах ДПП передбачає підтримку та створення необхідних структур, інститутів, метою функціонування яких має стати ініціювання, розвиток та контроль досягнення, поставлених у спільних проектах цілей. До організаційної основи даного фактору впливу зараховуємо: державні спеціалізовані структури, інституційних інвесторів, інвестиційних посередників, фінансово-кредитну та банківську системи, страхові компанії, інвестиційні та інфраструктурні фонди, недержавні пенсійні фонди, бізнес-ангелів, компанії, що здійснюють інноваційну діяльність, державні органи, що регулюють інноваційну діяльність. До спеціалізованих структур відносимо: Національний банк України, Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України, Міністерство фінансів України тощо. Ефективність функціонування організаційно-економічного механізму інвестування інноваційної діяльності на засадах ДПП прямо залежить від управління організаційною структурою.

Методологічне забезпечення механізму інвестування інноваційної діяльності на засадах ДПП складається з комплексу методичних розробок та матеріалів з планування та здійснення інвестиційно-інноваційної діяльності в галузі ДПП. Головним призначенням даного фактору впливу є розробка єдиних підходів до розрахунку, механізмів оцінки ефективності інвестиційних проектів та ступеня їх ризикованості, а також забезпечення узгодженості з іншими діючими стандартами.

Функціонування ДПП в інноваційній діяльності має передбачати формування методологічних принципів інвестування, які, з одного боку, повинні поєднувати загальні принципи державної підтримки інвестиційно-інноваційної діяльності, а, з другого, враховувати специфічні принципи ДПП в інноваційній сфері. Характеристика принципів інвестування інноваційної діяльності на засадах ДПП представлена в таблиці 1.

Представлені принципи дозволяють побудувати ефективний механізм удосконалення процесу інвестування інноваційної діяльності на засадах ДПП, сформувані його структуру та необхідний інструментарій взаємодії державного сектору та бізнес-середовища, що передбачає:

1) розподіл прибутків та ризиків;

2) об'єднання досвіду щодо управління великими за масштабами проектами та кадрового потенціалу;

3) спільне інвестування фінансових та інших ресурсів, необхідних для досягнення визначених цілей.

Запропонована система принципів інвестування інноваційної діяльності на засадах ДПП спрямована на забезпечення реалізації стратегічних цілей проектів ДПП та досягнення балансу

Таблиця 1

Характеристика принципів інвестування інноваційної діяльності на засадах ДПП

	Група принципів	Характеристика	Складові елементи
1	Принцип взаємної відповідальності та рівноправ'я	Спрямовані на забезпечення взаємовідносин та відповідальності усіх учасників ДПП	Принцип взаємної відповідальності
			Принцип економічного рівноправ'я
			Принцип збалансування інтересів
			Принцип недискримінаційного доступу
2	Принцип варіативності та індикативності	Відображає планування та розподіл інвестиційних ресурсів учасників ДПП в найбільш пріоритетні напрями розвитку інноваційних процесів	Принцип варіативності
			Принцип індикативності та селективності
			Принцип гнучкості та оптимізації
			Принцип стратегічного цілепокладання
3	Принцип транспарентності та гарантування	Передбачає відкритість та доступність інформації, а також наявність стабільної нормативно-правової бази, що є необхідною для здійснення інвестиційної діяльності на засадах ДПП	Принцип доступності та прозорості
			Принцип гарантування прав та повернення вкладених ресурсів
			Принцип законності та незмінності
			Принцип обґрунтованості та об'єктивності
4	Принцип ефективності та прибутковості	Характеризує взаємозв'язок отриманих результатів реалізації проектів ДПП та витрат, що мали учасники партнерства для досягнення визначених цілей	Принцип економічної ефективності
			Принцип відповідності прибутковості та ризикованості
			Принцип керованості портфелем
			Принцип збалансування ризиків

Джерело: систематизовано на основі [2; 3; 5]

між вартістю проекту та позитивних здобутків для держави і приватного бізнесу.

Зміст організаційно-економічного механізму інвестування інноваційної діяльності на засадах ДПП конкретизується завдяки розкриття його основних функцій, серед яких ми виділяємо:

– відтворювальну, що дозволяє здійснювати інноваційний проект завдяки отриманню додаткових фінансових ресурсів;

– розподільчу, яка спрямована на побудову ефективного та збалансованого механізму інвестування, виходячи з джерел фінансування, умов їх використання та вартості;

– контрольну, що передбачає наявність можливості вносити корективи у механізм інвестування, внаслідок моніторингу реального обігу та потреб фінансових ресурсів на конкретному етапі реалізації інноваційного проекту.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, для прискорення темпів зростання вітчизняної економіки необхідно об'єднати зусилля держави та приватно бізнесу. Проте, для налагодження їх ефективної співпраці варто усунути можливі перепони, що перешкоджають розвитку ДПП в Україні. З метою налагодження процесу фінансового забезпечення інноваційної сфери запропоновано організаційно-економічний механізм інвестування інноваційної діяльності на засадах ДПП. Крім того, вважаємо за потрібне створити сприятливі умови, які забезпечать ефективну дію такого механізму та пришвидшать надходження матеріальних ресурсів в інноваційну сферу, за такими векторами: нормативно-правова база (законодавство, механізми гарантування інвестицій, розробка дієвих форм і методів ДПП); державна підтримка (координація дій усіх учасників ДПП, надання гарантій потенційним інвесторам); організаційно-економічні умови (організаційна підтримка, дієвість економічних інструментів, сприятливі адміністративні умови); інвестиційно-фінансові питання (розробка фінансових моделей та механізмів, інструментів інвестування); кадрове забезпечення (підготовка фахівців, підтримка ділової, організаційної та корпоративної культури).

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Гаценко А.С., Счисляева Е.Р. Механизмы инвестирования инновационных проектов предприятия на основе стратегического управления. *Аудит и финансовый анализ*. 2017. № 1. С. 278–284.
2. Гораль Л.Т., Король С.В. Формування та організація механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю газорозподільних підприємств: методологічний аспект. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 9. С. 278–283.
3. Манаєнко І.М. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємств електроенергетики : монографія. Київ : НТУУ «КПІ», 2016. 157 с.

4. Програма розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні : Постанова Кабінету Міністрів України від 02 лютого 2011 року № 389. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення: 18.10.2019).

5. Савченко В.Ф., Шатирко Д.В. Принципи організації та регулювання венчурного інвестування. *Вісник ЖДТУ. Серія : Економічні науки*. 2014. № 4(70). С. 190–201.

6. Фінансовий інструмент. Глосарій банківської термінології. *Національний банк України : веб-сайт*. URL: https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123708 (дата звернення: 14.09.2019).

7. Яценко О.В. Напрямки розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств. *Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія : Економічні науки*. 2008. Том 2. Випуск 21. С. 192–197.

REFERENCES:

1. Gatsenko A.S., Schislyayeva E.R. (2017). Mekhanizmy investirovaniya innovatsionnykh proektov predpriyatiya na osnove strategicheskogo upravleniya [Investment mechanisms for innovative enterprise projects based on strategic management]. *Audit and financial analysis*, vol. 1, pp. 278–284.
2. Horal L.T., Korol S.V. (2016). Formuvannya ta orhanizatsiia mekhanizmu upravlinnia investytsiino-innovatsiinoiu diialnistiu hazorozpodilnykh pidpriemstv: metodolohichniy aspekt [Formation and organization of the mechanism of management of investment and innovation activity of gas distribution enterprises: methodological aspect]. *Global and national economic problems*, vol. 9, pp. 278–283.
3. Manaienko I.M. (2016). *Investytsiine zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku pidpriemstv elektroenerhetyky: monohrafiia* [Investment support of innovative development of electric power enterprises: monograph]. Kyiv: NTUU «KPI». (in Ukrainian)
4. Prohrama rozvytku investytsiinoi ta innovatsiinoi diialnosti v Ukraini: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 02 liutoho 2011 roku № 389 [Program for the development of investment and innovation activities in Ukraine: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of February 2, 2011 № 389]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-2011-%D0%BF#Text> (accessed 18 October 2019).
5. Savchenko V.F., Shatyрко D.V. (2014). Pryntsypy orhanizatsii ta rehuliuвання venchurnoho investuvannya [Principles of organization and regulation of venture investment]. *Bulletin of ZhSTU. Series: Economic Sciences*, vol. 4(70), pp. 190–201.
6. Finansovyi instrument. Hlosarii bankivskoi terminolohii. Natsionalnyi bank Ukrainy: veb-sait [Financial instrument. Glossary of banking terminology. National Bank of Ukraine: website]. Available at: https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123708 (accessed 14 September 2019).
7. Yatsenko O.V. (2008). Napriamky rozvytku investytsiino-innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv [Directions of development of investment and innovation activity of enterprises]. *Collection of scientific works of ChSTU. Series: Economic Sciences*, tom 2, vol. 21, pp. 192–197.